

Yenilebilir Böcekler

Arkadaşlarınızla birlikte ne zamandır beklediğiniz filmi izlemeye sinemaya gittiniz.

Her ne kadar sinemada ses yapan yiyecekler yasak olsa da, şöyle sıcacık bir paket kızarmış yaprak kesici karınca karnı alıp keyif yapmak sizin de hakkınız.

Çıkışta film hakkındaki yorumlarınızı paylaşırken caddede yürüyorsunuz.

Mideniz mi kazındı?

Yol üstündeki satıcıdan birer de İnago çekirgesi şekerlemesi alın.

“Böcek Yiyin” Çağrısı

“İyyy” dediğinizi duyar gibi oldum. Ama aslında bazı ülkelerde hâlihazırda satılan günlük atıştırma malikardan bahsettim size. Tayland, Kamboçya gibi bazı ülkelerde böcek içeren bu ve benzeri pek çok yiyecek satılıyor. Tekila aromalı solucan şekerler, şeker kaplamalı karıncalar rahatlıkla temin edilebiliyor.

Asıl önemli olan konu ise önümüzdeki birkaç yıl içinde böceklerin de tıpkı et ve tavuk gibi beslenmemizde yer alacağı. BM Gıda ve Tarım Örgütü'nün Romadaki merkezinde düzenlenen basın toplantısında 200 sayfalık bir rapor sunuldu. “Yenilebilir Böcekler: Gıda ve Yem Güvenliğinin Geleceği için Öneriler” başlıklı bu raporda, 2050 yılında 9 milyara ulaşacağı tahmin edilen Dünya nüfusunun yaşayacağı öngörülen gıda sıkıntısına bir çözüm olarak böcekler gösterildi. Milyonlarca böcek türü olmasına karşın 1900 kadarı yenilebilir olarak biliniyor. Dünya'nın çeşitli bölgelerinde hâlihazırda 2 milyar kişinin böceklerle beslendiği belirtilen raporda, böceklerin protein ve mineral açısından çok zengin olduğu da vurgulanıyor.

Un Kurdu mu Yesek, Et mi?

Örgütün hazırladığı rapora göre böceklerin besin değeri hayli yüksek. Zengin demir, magnezyum, fosfor, selenyum ve çinko kaynağı olan böceklerin yetersiz beslenen çocuklar için de hayli yararlı bir besin kaynağı olduğu belirtilmiş. Şu rakamlar ilginizi çekebilir: Kuzu eti %17, sığır eti %20, tavuk eti %23 protein içerirken, tabağımızda olması düşüncesi yüzümüze buruşturan böceklerden çekirge %50-75, örümcek %64, karınca %24 oranında protein içeriyor. Un kurtlarının besin değeri balığın ve etin besin değeriyle aynı olabildiği gibi, türüne bağlı olarak bazı tırtıl çeşitleri günlük mineral ihtiyacımızı da karşılayabilir. Yine bol miktarda protein içeren termitler en çok tüketilen böcek çeşidi. Yenilebilen böcek listesine daha detaylı baktığımızda tırtıl, arı, karınca, çekirge, cırcır böceği, ağustosböceği, iri su böceği, hamamböceği gibi pek çok farklı böceklerle karşılaşırız.

Küresel Isınmaya Alternatif Çözüm

Böceklerin bir alternatif olarak sunulmasının tek nedeni protein ve mineral zenginliği değil tabii ki. Gittikçe ne kadar önemli olduğunu anladığımız büyük bir sorunla karşı karşıyayız: Küresel ısınma. Okyanus kaynaklarının ve tarım alanlarının giderek azalması, iklim değişikliği, yaşanacak su sıkıntısının gıda üretimine yapacağı olumsuz etkiler gibi önemli pek çok sorunla boğuştuğumuz şu günlerde, böcek tüketiminin küresel ısınmanın en önemli etkenlerinden olan sera gazlarının salınımının bir nebze de olsa azalmasına yardımcı olabileceğinden bahsediliyor. Sera gazı kaynaklarının %20'sini hayvanlar oluşturuyor. Çevreye büyük zarar veren bu gazları böcekler daha az üretiyor. Böcek yetiştirilmesinin maliyeti de daha düşük. 1 kg et elde etmek için büyükbaş hayvanlara 8 kg, böceklere ise 2 kg yem veriliyor.

İnsan ve hayvan atıkları dışında çürümüş bitkilerle de beslenebilen böcekler, hemen hemen her yerde çevreye zarar vermeden yaşayabildikleri ve kolayca üreyebildikleri için de artı puan kazanıyorlar.

İlk Eleştiri

Her konuda olduğu gibi bu konuda da farklı görüşler var. BM Gıda ve Tarım Örgütü'nün sunduğu rapora ilk itiraz Çin'den geldi. Gao Xiwu, Çinli bir böcekbilimci. *China Daily* gazetesine verdiği röportajda ülkenin henüz kitlesel böcek tüketimine hazır olmadığını, zararlı maddeler, örneğin toksinler ve tarımsal ilaçlar taşıyan böceklerin yenmesinin gıda güvenliği açısından sakıncalı olabileceğini söyledi.

Kimler Böcek Yiyor?

Sofralarında zaten böceklere yer veren 2 milyar kişinin kimler olduğunu merak ediyoruz değil mi? Güney Asya ülkeleri, Tayland, Vietnam, Kamboçya, Meksika ve Japonya en çok böcek tüketen ülkeler. Peki bu kadar çok insana yetecek kadar böcekler tarlalardan, bahçelerden mi toplanıyor? Hayır. Bu böcekler, üretim çiftliklerinde çoğaltıyor. Az önce saydığımız ülkelerde bu çiftliklerden çok sayıda var.

Hatta bu alanda uzmanlaşan bazı firmalar, evde kendi böcek çiftliğini kurabilmeniz için gerekli donanımı satıyor. "Böcek Yetiştirme Kiti" olarak adlandırılan seti aldığınızda kutunun içinden detaylı talimatlar içeren bir de rehber çıkıyor.

Her yerde böcek çiftliği olur da bizde olmaz mı sandınız? Antalya'nın Kurşunlu Köyü'nde büyük bir yatırım yapılarak açılan bir çekirge çiftliği var. Selami Gökgöl isimli girişimci ürettiği çekirgelerin tanesini 6 sentten Avrupa'ya ihraç ediyor. Talebi karşılayamadığını belirten Selami Gökgöl, en çok talebin Almanya, Hollanda ve Avusturya'dan geldiğini belirtiyor.

Selami Gökgöl önemli bir konuda daha çalışma yürütüyor. Almanya'da yaptırdığı çekirge dışkısı analizi sonucunda çekirge dışkısının birinci derece biyogaz üretimi için elverişli olduğunu öğrenmiş. Kendisi bu bilginin ısınma ihtiyacının karşılanması amacıyla da kullanılabileceğini düşünüyor.

Hızla artan Dünya nüfusunun beslenmesinde kullanılacak gıda kaynaklarına bir alternatif olarak düşünülen böceklerin ihtiyacı karşılayıp karşılamadığını, en önemlisi de talep olup olmaya-çağımızı hep beraber bekleyip göreceğiz.

- Kaynaklar**
- www.fao.org/
 - www.tiny-farms.com/
 - <http://www.food-info.net/tr/products/insects/classes.htm>
 - www.ent.iastate.edu/misc/insectnutrition.html

